

Advies over toegang voor postvervoerders tot het netwerk van PostNL

Datum	23 september 2019
Ons kenmerk	ACM/UIT516333
Zaaknummer	ACM/19/036140

Samenvatting

1. PostNL en Sandd hebben de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) op 9 september 2019 verzocht om op grond van artikel 47 Mededingingswet (Mw) een vergunning te verlenen voor de overname van Sandd door PostNL. De Staatssecretaris kan een dergelijke vergunning verlenen indien naar haar oordeel gewichtige redenen van algemeen belang die zwaarder wegen dan de door de ACM geconstateerde belemmering van de mededinging, daartoe nopen.
2. EZK heeft in dat kader ACM gevraagd een rapportage uit te brengen over het effect van een mogelijk positief artikel 47 Mw-besluit op de toegang van andere postvervoerbedrijven tot het netwerk van een geconcentreerd PostNL en Sandd. Indien hier een negatief effect wordt voorzien, vraagt EZK om advies uit te brengen over eventuele vergunningsvoorwaarden die EZK kan opnemen in een mogelijk artikel 47 Mw-besluit om deze negatieve effecten redelijkerwijs te mitigeren, en daarbij de belangen van de postvervoerbedrijven mee te wegen. Het doel van dergelijke voorwaarden is volgens EZK dat postvervoerbedrijven hun restpost kunnen blijven versturen via het netwerk van een geconcentreerd PostNL en Sandd, bijvoorbeeld een lokaal postvervoerbedrijf dat in opdracht van een lokale onderneming een beperkt deel van de brieven buiten het eigen bezorggebied moet afleveren.
3. De ACM begrijpt deze adviesaanvraag zo dat deze eventuele voorwaarden tot doel hebben – en ook niet verder gaan dan – dat bestaande postvervoerders hun huidige activiteiten kunnen blijven voortzetten na de voorgenomen overname van Sandd, in ieder geval tot inwerkingtreding van de nieuwe Postwet. Het advies van de ACM ziet derhalve niet op mogelijke voorwaarden die de door de ACM geconstateerde negatieve effecten van de overname wegnemen.
4. PostNL heeft in het kader van de voorgenomen overname bestaande postvervoerders een aanbod gedaan voor de bezorging van 24-uurs en niet-24-uurs post. Dit aanbod heeft de ACM op 9 september 2019 geconsulteerd onder die postvervoerders. De reacties uit deze consultatie heeft de ACM beoordeeld en betrokken bij de totstandkoming van haar advies. Naar aanleiding van die consultatie heeft PostNL haar aanbod aangevuld.
5. In het licht van de adviesaanvraag en het aanbod van PostNL, adviseert de ACM, voor de bezorging van binnenlandse restpost van postvervoerders de volgende voorwaarden te verbinden aan een te verlenen vergunning, met een geldingsduur totdat op basis van de nieuwe Postwet een daadwerkelijk afneembaar toegangs aanbod van kracht is:
  - Tarieven bestaande afspraken Sandd: PostNL continueert voor post de afspraken, met inbegrip van de toegangstarieven, voor zowel 24-uurs als niet-24-uurs diensten die op 1 augustus 2019 tussen Sandd en postvervoerders golden.
  - Verlenging bestaande afspraken Sandd: Bestaande afspraken voor post die voor de inwerkingtreding van de nieuwe Postwet aflopen, verlengt PostNL met een indexatie van maximaal 4% per jaar. Specifiek voor het niet-24uurs volume hanteert PostNL ná verlenging van een afspraak een tarief van €0,35 per poststuk of, indien hoger, het met Sandd afgesproken tarief. Voor afspraken van Sandd met een onbepaalde looptijd geldt een redelijke opzegtermijn, voordat de verlenging inwerking treedt.
  - Overige post: Voor 24-uurs post die niet onder één van de vorige voorwaarden valt, continueert PostNL zijn bestaande aanbod met een indexering van maximaal 4% per jaar. Voor niet-24-uurs post, hanteert PostNL zijn retailtarieven.Voor een uitgebreidere beschrijving van deze toegangsvoorwaarden verwijst de ACM naar bijlage 1 van dit advies.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
2. Procesbeschrijving	4
3. Reikwijdte advies van de ACM	5
3.1 Verzoek EZK in relatie tot concentratiebesluit ACM	5
3.2 Uitgangspunten advies	6
3.3 Geldende wet- en regelgeving en civielrechtelijke afspraken	7
4. Reacties consultatie en beoordeling ACM	8
4.1 Te korte reactietermijn	8
4.2 Algemene opmerkingen	8
4.3 Bestaande contracten en afspraken	10
4.4 Tarieven toegangs aanbod	11
4.5 Volumebeperkende voorwaarden	13
4.6 Operationele aanlevervoorwaarden PostNL	15
4.7 Geen non-discriminatie	16
4.8 Looptijd aanbod	17
4.9 Toezicht op aanbod	17
5. Conclusie advies ACM	18
Bijlage 1: Voorwaarden ten aanzien van toegang	20

1. Inleiding

6. PostNL en Sandd hebben de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) op 9 september 2019 verzocht om op grond van artikel 47 Mededingingswet (Mw) een vergunning te verlenen voor de overname van Sandd door PostNL. De Staatssecretaris kan een dergelijke vergunning verlenen indien naar haar oordeel gewichtige redenen van algemeen belang die zwaarder wegen dan de door de ACM geconstateerde belemmering van de mededinging, daartoe nopen.
7. EZK heeft in dat kader ACM gevraagd een rapportage uit te brengen over het effect van een mogelijk positief artikel 47 Mw-besluit op de toegang van andere postvervoerbedrijven tot het netwerk van een geconcentreerd PostNL en Sandd. Indien hier een negatief effect wordt voorzien, vraagt EZK om advies uit te brengen over eventuele vergunningsvoorwaarden die EZK kan opnemen in een mogelijk artikel 47 Mw-besluit om deze negatieve effecten redelijkerwijs te mitigeren, en daarbij de belangen van de postvervoerbedrijven mee te wegen. Het doel van dergelijke voorwaarden is volgens EZK dat postvervoerbedrijven hun restpost kunnen blijven versturen via het netwerk van een geconcentreerd PostNL en Sandd, bijvoorbeeld een lokaal postvervoerbedrijf dat in opdracht van een lokale onderneming een beperkt deel van de brieven buiten het eigen bezorggebied moet afleveren.
8. De ACM begrijpt deze adviesaanvraag zo dat deze eventuele voorwaarden tot doel hebben – en ook niet verder gaan dan – dat bestaande postvervoerders hun huidige activiteiten kunnen blijven voortzetten na de voorgenomen overname van Sandd, in ieder geval tot inwerkingtreding van de nieuwe Postwet. Het advies van de ACM ziet derhalve niet op mogelijke voorwaarden die de door de ACM geconstateerde negatieve effecten van de overname wegnemen.
9. PostNL heeft in het kader van de voorgenomen overname postvervoerders een aanbod gedaan voor de bezorging van 24-uurs en niet-24-uurs post. Dit aanbod voor netwerktoegang heeft de ACM op 9 september 2019 geconsulteerd onder postvervoerders. De reacties uit deze consultatie heeft de ACM beoordeeld en betrokken in haar advies.
10. In paragraaf 2 geeft de ACM het gevolgde proces weer. Paragraaf 3 duidt de ACM de reikwijdte van haar advies. Het uitgangspunt daarbij is het door EZK geformuleerde verzoek en doel. In paragraaf 4 beoordeelt de ACM de reacties van de geconsulteerde postvervoerders. In paragraaf 5 adviseert de ACM welke toegangsvoorwaarden EZK van PostNL kan eisen in het kader van een eventuele overname. In bijlage 1 zijn deze voorwaarden uitgewerkt.

2. Procesbeschrijving

11. Op 18 juli 2019 heeft de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat de ACM per brief¹ verzocht advies uit te brengen op basis van artikel 4 Mededingingswet.
12. Op 5 september 2019 heeft de ACM besloten geen vergunning te verlenen voor de voorgenomen overname van Sandd door PostNL.
13. Op 9 september 2019 hebben PostNL en Sandd EZK verzocht om op grond van artikel 47 Mededingingswet (Mw) een vergunning te verlenen voor de overname.

---

¹ Brief met kenmerk: CE-MC / 19174912.

14. Op 9 september 2019 heeft de ACM het aanbod van PostNL geconsulteerd op basis waarvan PostNL na een overname van Sandd aan andere postvervoerbedrijven toegang tot zijn netwerk wil aanbieden. De consultatieperiode liep tot 13 september 2019.
15. Op 12 en 13 september 2019 heeft de ACM van verschillende postvervoerbedrijven reacties ontvangen op de consultatie.
16. Na het aflopen van de consultatieperiode heeft de ACM verschillende gesprekken gevoerd over het aanbod van PostNL.

3. Reikwijdte advies van de ACM

3.1 Verzoek EZK in relatie tot concentratiebesluit ACM

17. Op basis van artikel 4 Mw kan EZK de ACM verzoeken een rapportage uit te brengen over de effecten op de mededinging van een voorgenomen of geldend besluit. Op basis van dit artikel heeft EZK het volgende verzoek aan de ACM gedaan:

“Ik wil u vragen een rapportage uit te brengen over het effect van een mogelijk positief artikel 47 besluit op de toegang van andere postvervoerbedrijven tot het netwerk van een geconcentreerd PostNL en Sandd. Indien hier een negatief effect door u wordt voorzien, wil ik u vragen om advies uit te brengen over de mogelijke vergunningsvoorwaarden die EZK kan opnemen in een mogelijk artikel 47 besluit om deze negatieve effecten redelijkerwijs te mitigeren, en daarbij de belangen van de postvervoerbedrijven mee te wegen.”²

18. EZK verzoekt de ACM allereerst om een analyse van de negatieve effecten van de overname op de netwerktoegang aan andere postvervoerders. De ACM verwijst hiervoor naar hoofdstuk 11 van haar vergunningsbesluit waar deze specifieke gevolgen van de overname zorgvuldig zijn onderzocht. De ACM concludeert hier dat PostNL naar verwachting na de concentratie de resterende postvervoerders op de markten voor zakelijke partijenpost in significante mate zal belemmeren door hogere prijzen en/of verslechterde voorwaarden te hanteren voor netwerktoegang. Dit leidt naar verwachting tot marginalisering of uitsluiting van resterende postvervoerders en vervolgens tot hogere prijzen voor eindklanten. Voor de volledige analyse van de negatieve effecten van de overname verwijst de ACM naar het concentratiebesluit. Aangezien de ACM in het concentratiebesluit reeds de gevolgen van de voorgenomen overname heeft onderzocht, bevat het onderhavige advies geen nadere analyse.
19. Verder wordt de ACM verzocht te adviseren over de mogelijke vergunningsvoorwaarden die EZK zou kunnen stellen om de geconstateerde negatieve effecten van de overname redelijkerwijs te mitigeren. Hierbij licht EZK nader toe dat het advies van de ACM specifiek dient te zien op toegangsvoorwaarden en dat deze voorwaarden dienen bij te dragen aan de doelstelling van EZK:

---

² Adviesaanvraag EZK, Kenmerk: CE-MC / 19174912, 18 juli 2019.

“Het doel van dergelijke voorwaarden is dat postvervoerbedrijven hun restpost kunnen versturen via het netwerk van een geconcentreerd PostNL en Sandd, bijvoorbeeld een lokaal postvervoerbedrijf dat in opdracht van een lokale onderneming een beperkt deel van de brieven buiten het eigen bezorggebied moet afleveren.”

20. EZK stelt dat de eventuele toegangsvoorwaarden tot doel hebben om de bestaande lokale postvervoerders een beperkt deel van hun post buiten hun eigen bezorgingsgebied te laten afleveren. Deze toegangsvoorwaarden hebben niet tot doel om op aanzienlijke schaal landelijke concurrentie mogelijk te maken, infrastructuurconcurrentie na te streven of groei van bestaande postvervoerders te faciliteren.³
21. Gelet op dit specifieke verzoek, zal de ACM uitsluitend adviseren over de toegangsvoorwaarden die gesteld kunnen worden om de doelstelling van EZK na te streven. Dit betekent dat de toegangsvoorwaarden eraan bijdragen dat bestaande postvervoerders hun activiteiten kunnen blijven voortzetten na de voorgenomen overname van Sandd. Het advies van de ACM dient derhalve niet te worden opgevat als een maatregel om de geconstateerde negatieve effecten van de overname weg te nemen. Het aanbod van PostNL en het advies hierover van de ACM voorkomt bijvoorbeeld niet dat de concurrentiepositie van postvervoerders verslechtert. Bovendien heeft de ACM in het onderzoek naar de voorgenomen concentratie geconcludeerd dat de concentratie naar verwachting zal leiden tot significant hogere prijzen voor zowel zakelijke als consumentenpost. De geadviseerde toegangsvoorwaarden adresseren dit effect van de overname niet.

3.2 Uitgangspunten advies

22. Voor dit advies over de toegangsvoorwaarden neemt de ACM het door EZK gestelde doel als kader. In deze paragraaf maakt de ACM expliciet tot welke uitgangspunten dit leidt voor haar beoordeling.
23. Het doel dat EZK met de toegangsvoorwaarden wil bereiken is dat postvervoerders na de overname hun restpost kunnen blijven versturen via het netwerk van PostNL. Een voorbeeld dat EZK hierbij noemt is een lokaal postvervoerbedrijf dat in opdracht van een lokale onderneming een beperkt deel van de brieven buiten het eigen bezorggebied moet afleveren. Daarbij ziet de ACM het toegangs aanbod van PostNL als overgangsregeling naar de nieuwe Postwet, waardoor de ACM voor haar beoordeling aansluit bij de in de voorgestelde wetwijziging opgenomen begrippen en doelen.
24. Gelet op deze doelstelling van EZK laat de ACM in haar advies het grootzakelijke segment buiten beschouwing. Na een eventuele overname van Sandd zullen de resterende postvervoerders niet actief zijn op het grootzakelijke segment van de postmarkt, maar op het midden- en kleinzakelijke segment. Sandd is namelijk thans de enige postvervoerder waarmee PostNL op het grootzakelijke segment concurreert. EZK hanteert als doel dat het toegangs aanbod van PostNL de resterende postvervoerders in staat moet stellen om op een lokaal niveau actief te blijven, zonder uit te groeien tot een aanzienlijke landelijke speler die ook op het grootzakelijke segment kan concurreren. De ACM hanteert daarom als uitgangspunt dat

³ Kamerbrief EZK, Kenmerk: DGETM-MC / 18123612, *Een betaalbare brief in een digitale samenleving*, 15 juni 2018. Voorstel wijziging Postwet 2009, 8 april 2019.

het toegangs aanbod van PostNL de andere postvervoerders enkel in staat moet stellen om hun activiteiten op het midden- en kleinzakelijke segment te blijven voortzetten.

25. Indien PostNL Sandd overneemt, is het mogelijk dat de toegangstarieven die PostNL in rekening brengt, niet in redelijke verhouding staan tot de kosten die worden gemaakt voor de dienstverlening. De adviesaanvraag van EZK is echter niet gericht op kostengeoriënteerde tarieven. In de voorgenomen wijziging van de Postwet wordt uitgegaan van toegangsregulering gebaseerd op zogenoemde 'retail-minus' tarieven. Dit betekent dat de toegangstarieven een afspiegeling zijn van de retailtarieven van PostNL minus de retailkosten. Deze methodiek is het uitgangspunt voor het advies van de ACM over de toegangstarieven.
26. PostNL heeft een landelijk dekkend bezorgnetwerk voor 24-uurs en niet-24uurs zakelijke partijenpost. Sandd heeft ook een landelijk dekkend netwerk voor de bezorging van niet-24uurs zakelijke partijenpost en daarnaast een aanzienlijke dekking voor de bezorging van 24-uurs zakelijke partijenpost. De overige postvervoerders zijn regionale postvervoerders en enkele kleinere landelijk actieve postvervoerders. Deze postvervoerders hebben geen bezorgnetwerk met nationale dekking en zijn daardoor voor hun 24-uurs en niet-24uurs restpost afhankelijk van PostNL en/of Sandd voor landelijke dekking. Na een eventuele overname van Sandd zijn zij voor de bezorging van deze post volledig aangewezen op het netwerk van PostNL.
27. De ACM hanteert daarom als uitgangspunt dat de toegangsvoorwaarden zien op zowel 24uurs als niet-24uurs partijenpost.
28. Ten slotte kan toegangsweigering plaatsvinden doordat PostNL direct postvervoerders de toegang tot het netwerk weigert of juist strategisch discriminatoire en/of verslechterde voorwaarden stelt waardoor postvervoerders *de facto* de toegang wordt geweigerd. Dit laatste heeft hetzelfde effect als toegangsweigering. De ACM hanteert daarom als uitgangspunt voor haar advies dat het geheel aan toegangsvoorwaarden postvervoerders niet dient uit te sluiten van het effectief gebruik van het bezorgingsnetwerk van PostNL.

3.3 Geldende wet- en regelgeving en civielrechtelijke afspraken

29. Dit advies van de ACM ziet uitsluitend op de toegangsvoorwaarden die EZK wil stellen in het kader van een mogelijk artikel 47 Mw-besluit. Dat laat dus onverlet dat PostNL ook gebonden is aan de geldende wet- en regelgeving alsook civielrechtelijke verplichtingen kan hebben.
30. Meer concreet wijst de ACM erop dat een toegangs aanbod dat PostNL doet en het advies dat de ACM in dit specifieke kader heeft opgesteld, er niet aan afdoet dat PostNL een eigen verantwoordelijkheid heeft om te voldoen aan onder meer de Mededingingswet, de Postwet en Europees recht. Het onderhavige advies kan daarom niet gezien worden als een suggestie van de ACM dat PostNL door deze voorwaarden na te leven, in overeenstemming handelt met deze wetgeving.
31. Ten slotte constateert de ACM dat zowel PostNL als Sandd lopende afspraken hebben met andere postvervoerders. Deze afspraken kunnen bijvoorbeeld zien op de tarieven en andere voorwaarden voor toegang tot de netwerken van PostNL en Sandd. Dit advies van de ACM doet geen afbreuk aan de rechten die de andere postvervoerders ontleen aan deze afspraken.

4. Reacties consultatie en beoordeling ACM

32. PostNL heeft een aanbod gedaan voor de voorwaarden waaronder hij toegang wil verlenen aan postvervoerders na een overname van Sandd. PostNL stelt toegang te willen bieden voor enerzijds 24-uurs postbezorging en anderzijds de bezorging van niet-24-uurs post tegen verschillende tarieven en voorwaarden. PostNL hanteert ook verschillende tarieven en voorwaarden afhankelijk van de vraag welk postvolume van postvervoerders momenteel via Sandd wordt bezorgd. Dit voorstel is als bijlage toegevoegd.
33. De ACM heeft op 9 september 2019 het voorstel van PostNL geconsulteerd bij postvervoerders uit de Industry Group. De Industry Group bestaat uit vertegenwoordigers van postvervoerders.
34. De ACM heeft reacties ontvangen van: Cycloon Post B.V, EMCO groep, Gresbo, Skynet Worldwide Express en Falk Courier B.V, RM Netherlands, Intrapost B.V, De Vos diensten en SBPost. De meeste postvervoerders hebben om een langere reactietermijn gevraagd. Coöperatieve Zakelijke Post Nederland U.A. (hierna: CZPN) heeft aangegeven dat het binnen het gegeven tijdbestek van vier werkdagen niet mogelijk is om namens alle leden van CZPN te reageren.
35. Hieronder worden de reacties – die binnen het gegeven tijdbestek zijn ontvangen – per onderwerp samengevat weergegeven. De ACM heeft vervolgens puntsgewijs per onderwerp de door postvervoerders in gebrachte zienswijzen beoordeeld.

4.1 Te korte reactietermijn

36. CPZN, Cycloon, De Vos, EMCO en RM Netherlands geven allen aan dat de reactietermijn te kort is om met een gedegen reactie op het voorstel te komen. Een aantal partijen verzoekt om meerdere weken extra tijd om een reactie te kunnen geven.
37. De ACM begrijpt dat postvervoerders de consultatietermijn van vier werkdagen te kort vinden om de implicaties van het voorstel voor hun bedrijfsvoering in kaart te brengen en een gedegen reactie op het voorstel te geven. Gezien het verzoek van de Staatssecretaris van EZK om het onderhavige advies op korte termijn te verstrekken, heeft de ACM geen ruimte om meer tijd te geven voor reacties op de consultatie.

4.2 Algemene opmerkingen

38. Postvervoerders geven aan tegen de overname van Sandd door PostNL te zijn. De Vos en RM Netherlands stellen dat er geen zwaarwegende redenen van algemeen belang zijn om deze overname goed te keuren. Daarbij geven De Vos en RM Netherlands aan dat partijen gelegenheid moeten krijgen om hun zienswijze te geven op het artikel 47 Mw-besluit van EZK.
39. Intrapost geeft aan dat de impact op bijvoorbeeld prijs en aanlevertijden dermate impactvol is dat het zijn bestaansrecht raakt. Ook Skynet geeft aan dat het voorstel desastreuze gevolgen zal hebben voor SkyNet en FalkPost en voor de ontwikkelingen in de postmarkt in het algemeen.

40. Cycloon geeft aan dat hij door de toenemende marktmacht van PostNL minder invloed heeft op een gedeelte van zijn financiële bedrijfsvoering. Dit kan onder andere tot gevolg hebben dat 600 banen, ingevuld door medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt, op de tocht komen te staan.
41. EMCO vreest dat door de overname een grote monopolist ontstaat die andere postvervoerders uit de markt zal drukken. De post die EMCO nu voor Sandd bezorgt valt weg, waardoor ongeveer [**vertrouwelijk**:]% van het volume en de inkomsten wegvalt. Bovendien stijgen op korte termijn de kosten vanwege de duurdere wijze van aanleveren. Dit zal volgens EMCO tot veel banenverlies leiden, juist bij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die onder de hoede van de participatiewet nu passend en duurzaam werk verrichten. Gresbo geeft aan dat door de overname een belangrijke poststroom, de inkomende 24-uurs post die hij nu van Sandd aangeboden krijgt en voor Sandd bezorgt, gaat verliezen. Deze aanzienlijke volumedaling en het aanbod van PostNL zullen leiden tot banenverlies en organisatie aanpassingen. In het PostNL Aanbod zou ook garantie gegeven moeten worden dat conform de afspraken met Sandd post aangeleverd wordt voor bezorging door Gresbo.
42. RM Netherlands stelt dat er toegang voor alle zakelijke brievenpost dienstverleningen van het gefuseerd postbedrijf moet zijn. PostNL zal een nog grotere marktmacht verkrijgen op alle gebieden van 24-uurs en niet-24-uurs bezorging van brievenbuspoststukken in Nederland. De toegangsregeling moet dan ook gelden voor alle 24-uur en niet-24-uur zakelijke bezorgdiensten, waaronder internationale post die in Nederland wordt bezorgd. Indien niet alle 24 en niet-24-uur zakelijke bezorgdiensten van het gefuseerd postbedrijf in de voorwaarden van toegang zijn opgenomen, wordt de concurrentie op die bezorgmarkt meteen uitgeschakeld met alle desastreuze gevolgen van dien voor de postvervoerders en klanten.
43. De Vos geeft aan meer te doen dan alleen post bezorgen. Als hij zijn post tegen goede voorwaarden bij PostNL kan onderbrengen levert dat een win-win situatie op. De Vos geeft aan een toegevoegde waarde te bieden en door zijn dienstverlening complementair te zijn aan PostNL.
44. Cycloon geeft aan dat er nog veel onzekerheid bestaat over relevante zaken. Zo is er nog geen zekerheid over de regelgeving waaronder het AMM-besluit van de ACM en de wijziging van de Postwet door het ministerie.

Beoordeling ACM

45. Postvervoerders vragen om een zienswijze te kunnen geven in de lopende artikel 47 Mw-procedure. Dit verzoek valt buiten de adviesaanvraag aan de ACM. Vragen en verzoeken van postvervoerders over de artikel 47 Mw-procedure dienen gericht te zijn aan EZK.
46. De ACM constateert dat meerdere postvervoerders verwachten dat het geconsulteerde toegangs aanbod van PostNL – ten opzichte van het scenario waarin Sandd in de markt blijft – aanzienlijke financiële gevolgen voor hen zal hebben. Deze postvervoerders verwachten veel banenverlies en in gevallen een bedreiging van hun voortbestaan. De Vos benadrukt dat zijn complementaire dienstverlening juist meer postvolume genereert voor het netwerk van PostNL. De ACM zal in het licht van het doel van het gevraagde advies een invulling van het toegangs aanbod adviseren waarvan zij verwacht dat dit het voor postvervoerders mogelijk maakt om hun activiteiten in de markt voort te zetten. Belangrijk daarbij is dat in het aanbod van PostNL de bestaande tarieven van afspraken met Sandd worden voortgezet en worden

geïndexeerd. Voor het volume buiten bestaande tariefafspraken zal een hoger tarief gaan gelden. De ACM verwacht dat op basis hiervan postvervoerders hun activiteiten kunnen voortzetten. Dat sluit aan bij de doelstelling van de adviesaanvraag van EZK. De ACM adviseert dus niet over toegangsvoorwaarden die de negatieve gevolgen van de overname zullen wegnemen voor postvervoerders.

47. Tegelijkertijd merkt de ACM op dat zij gegeven het tijdbestek van de adviesaanvraag niet nader kwantitatief kan onderzoeken wat het precieze effect van het toegangs aanbod is op postvervoerders. Daarom kan de ACM niet met zekerheid vaststellen of het aanbod inderdaad tot banenverlies of bedreiging van het voortbestaan van postvervoerders leidt.
48. De ACM wijst erop dat het gebrek aan zekerheid dat Cycloon ziet, door het geconsulteerde toegangs aanbod van PostNL opgevangen kan worden. Indien PostNL tot aan de inwerkingtreding van de gewijzigde Postwet een aanbod gestand doet, zal in de tussenliggende periode geen onduidelijkheid meer bestaan over de te gelden tarieven en voorwaarden.
49. In reactie op de zienswijzen van RM Netherlands wijst de ACM erop dat alle 24-uurs en niet-24-uurs zakelijke partijenpost binnen de reikwijdte valt van het toegangs aanbod van PostNL. Een uitzondering hierop is internationale post die in Nederland wordt bezorgd. Momenteel wordt deze niet-24-uurs post bezorgd over vooral de netwerken van PostNL en Sandd. De overige postvervoerders bezorgen niet in significante mate deze internationale post. Het gegeven dat internationale post niet als restpost valt onder de overgangsregeling van PostNL, komt overeen met de definitie van EZK van restpost. Internationale post betreft namelijk geen restpost van een postvervoerder die Nederlandse klanten een aanbod doet en daarvoor afhankelijk is van het netwerk van PostNL voor het bezorgen van de restpost buiten zijn eigen bezorggebied of dat van zijn partners. Deze dienstverlening (het wholesale aanleveren van internationale post) ziet dan ook niet op de toegangsvoorwaarden voor de bezorging van restpost over het netwerk van PostNL en valt buiten de adviesaanvraag.
50. Ten slotte constateert de ACM dat Gresbo en EMCO verzoeken om te garanderen dat zij de post van Sandd blijven ontvangen voor bezorging in hun eigen verzorgingsgebieden. Dit verzoek ziet niet op de toegangsvoorwaarden voor de bezorging van restpost over het netwerk van PostNL en valt daardoor eveneens buiten de adviesaanvraag van EZK.

4.3 Bestaande contracten en afspraken

51. Verschillende postvervoerders geven aan dat het onduidelijk is hoe PostNL zal omgaan met langlopende contracten van Sandd. Bovendien geven verschillende postvervoerders aan geen uitgewerkte schriftelijke overeenkomst te hebben met Sandd, maar de samenwerking te hebben vastgelegd in tarief- en werkafspraken. Intrapost vraagt zich af of de afspraken die met Sandd zijn gemaakt prevaleren boven het huidige voorstel van PostNL. SBPost geeft aan momenteel een afspraak met Sandd te hebben over tarieven en aanlevervoorwaarden. SBPost vraagt zich af of de overgangsregeling in het voorstel van PostNL op hem en andere postvervoerders van toepassing is, omdat zij geen uitgewerkte schriftelijke overeenkomst met Sandd hebben. EMCO geeft aan dat de nu gemaakte en lopende afspraken met Sandd veelal in werkafspraken zijn vastgelegd en niet in uitgewerkte schriftelijke overeenkomsten. Volgens EMCO dienen deze gerespecteerd te worden voor de prijzen en werkgebieden van Sandd.

52. SBPost geeft aan sinds eind 2018 samenwerking met Sandd te hebben voor de wederzijdse uitwisseling van 24-uurs post. Nadat de voorgenomen fusie bekend is geworden, is het niet meer mogelijk gebleken dit in een formeel contract vast te leggen.
53. Volgens RM Netherlands moeten alle lopende contracten van Sandd met klanten en postvervoerders gehonoreerd worden. Wijzigingen van bijvoorbeeld het aanleveradres of manier van aanlevering mogen niet kostenverhogend of belemmerende gevolgen hebben.

Beoordeling ACM

54. De door PostNL aangeboden overgangsregeling ziet op de tarieven die Sandd met postvervoerders heeft afgesproken in alle per 1 augustus 2019 bestaande toegangscontracten voor 24-uurs en niet-24-uurs post. De ACM begrijpt dat meerdere postvervoerders hun afspraken met Sandd niet in een uitgewerkte schriftelijke overeenkomst, maar anderszins hebben vastgelegd. Dit gegeven herkent de ACM uit eerdere gesprekken met postvervoerders in het kader van de concentratiebeoordeling.
55. De ACM acht het redelijk dat onder 'toegangscontracten' wordt verstaan alle op 1 augustus 2019 bestaande aantoonbare tariefafspraken die postvervoerders met Sandd hebben voor de bezorging van 24-uurs dan wel niet-24-uurs post. PostNL heeft ingestemd met deze interpretatie in reactie op de door postvervoerders geuite bezwaren. De ACM acht het redelijk te spreken over aantoonbare bestaande afspraken indien deze schriftelijk of elektronisch zijn vastgelegd, waaronder in de facturering.
56. Verder overweegt de ACM dat sprake kan zijn van contracten of andere afspraken met een onbepaalde looptijd. Voor afspraken met een onbepaalde looptijd geldt een redelijke opzegtermijn.
57. In reactie op RM Netherlands wijst de ACM op randnummer 30 van dit advies. Daar benadrukt de ACM dat haar advies en het nieuwe toegangs aanbod van PostNL geen afbreuk doen aan de rechten die de andere postvervoerders ontlenen aan bestaande afspraken.

4.4 Tarieven toegangs aanbod

58. Verschillende partijen geven aan dat het minimumtarief van € 0,35 voor niet-24-uurs post in het voorstel van PostNL een forse tariefstijging omvat. Intrapost stelt dat de huidige prijs van Sandd voor niet-24-uurs post tot 20 gram rond de € [vertrouwelijk:] ligt. De grondslag van het voorstel van een tarief van € 0,35 is volgens Intrapost onduidelijk. Voor niet-24-uurs toegang geven De Vos, RM Netherlands Skynet aan dat met minimumtarief van €0,35 een tariefsverhoging van meer dan [vertrouwelijk:]% inhoudt.
59. Skynet geeft aan dat hij op niet-24-uurs post zware verliezen zal leiden [vertrouwelijk:]. De retailprijzen liggen daar [vertrouwelijk:] per poststuk voor niet-24-uurs post. Ook geeft Skynet aan dat door het aanbod van PostNL niet-24-uurs post zelfs duurder wordt dan 24-uurs post.
60. Omdat PostNL zijn grote klanten een veel scherper tarief biedt dan de aangeboden toegangstarieven, is volgens De Vos concurrentie onmogelijk. Verder geeft De Vos aan dat na inwerkingtreding van de gewijzigde Postwet voor niet-24-uurs toegang dezelfde diensten en

tarieven gelden die ook gelden voor eindklanten. Dit betekent per definitie dat concurrentie dan onmogelijk is.

61. Volgens RM Netherlands moet de tariefmethodiek van toegang kostprijs-plus zijn. Dit is volgens RM Netherlands in lijn met de conclusie van de ACM die tot stand kwam na jarenlang onderzoeken, overleggen en uitwerkingen tussen marktpartijen. Bij deze fusie is een kostprijs-plus tariefmethodiek des te meer noodzakelijk omdat PostNL door deze fusie enorm veel besparingen zegt te gaan realiseren en het niet zo mag zijn dat PostNL prijsstijgingen gaat opleggen aan klanten en postvervoerders om zo bovenop de enorme besparingen nog meer extra winsten te gaan maken.
62. Gresbo stelt dat er voor een kleine postvervoerder die alleen lokaal en sociaal wil acteren er voldoende volume moet zijn om een rendabel werk- en leerbedrijf te zijn. Daarom zou er veel eenvoudigere regelgeving moeten zijn en zou PostNL aanmerkelijk lagere tarieven moeten gaan hanteren. Voorts vindt Gresbo dat hij vanuit een sociaal oogpunt en minder vanuit een economisch perspectief besproken moet worden.
63. SBPost merkt op dat PostNL toezegt om de komende twee jaar de tarieven maximaal te verhogen met gemiddeld 4%. Volgens SBPost heeft PostNL de mogelijkheid de tarieven in 2020 meteen te verhogen met 8% met het oog op de invoering van de nieuwe Postwet in 2021. Gemiddeld zijn de tarieven in twee jaar dan jaarlijks 4% gestegen. SBPost geeft aan dat op de lange termijn een tariefsverhoging gelieerd zou moeten zijn aan de verhoging van de tarieven van PostNL aan zijn eigen zakelijke klanten.

Beoordeling ACM

64. Met betrekking tot het minimumtarief van €0,35 voor niet-24-uurs post, bij verlenging van een lopende tariefafpraak met Sandd, merkt de ACM allereerst op dat dit pas in gaat wanneer de lopende contracten en tariefafspraken die de postvervoerder met Sandd heeft zijn afgelopen. Daarnaast begrijpt dat ACM dat dit een aanzienlijke verhoging ten opzichte van de huidige tarieven inhoudt. Bovendien ligt dit hoger dan de retailtarieven voor grote zakelijke klanten. De ACM begrijpt dat het voor de resterende postvervoerders daardoor niet mogelijk wordt om bij de huidige retail-tarieven deze grote zakelijke klanten te bedienen. In het licht van de doelstelling van EZK dat de toegang uitsluitend bedoeld is voor regionale postvervoerders die restpost via PostNL kunnen laten bezorgen, overweegt de ACM dat dit tarief daarvoor acceptabel is. Dit biedt resterende postvervoerders de mogelijkheid in de klein- en middenzakelijke markt hun activiteiten voort te zetten. Dat de concurrentiemogelijkheden voor de resterende postvervoerders om verder te kunnen groeien naar grootzakelijke klanten hierdoor worden beperkt past binnen de beleidskeuze van EZK. Dat PostNL na een overname van Sandd als monopolist op het grootzakelijke segment geen prijsdruk meer ervaart, is een gevolg van die beleidskeuze.
65. Met betrekking tot de opmerking van RM Netherlands dat de tariefmethodiek van toegang kostprijs-plus zou moeten zijn, overweegt de ACM dat de gewijzigde Postwet niet uit gaat van een kostprijs-plus tariefmethodiek, maar van een retail-minus tariefmethodiek. De tarieven uit het PostNL Aanbod voor 24-uurs restpost en het minimumtarief van €0,35 voor niet-24-uurs restpost zijn bij benadering gelijk aan het huidige gemiddelde retailtarief minus de retailkosten van PostNL, indien het grootzakelijke markt geheel buiten beschouwing wordt gelaten.

66. De oproep van Gresbo om eenvoudigere regelgeving en tarieven vanuit een sociaal oogpunt in plaats van een economisch oogpunt kan een beleidskeuze zijn voor het ministerie. Dit valt buiten de reikwijdte van het onderhavige advies over toegang, maar kan eventueel door EZK worden overwogen in de wijziging van de Postwet.
67. De ACM volgt de opmerking van SBPost dat PostNL de tarieven eenmalig met 8% kan verhogen niet. De gemiddelde tariefsverhoging van 4% houdt in dat PostNL de tarieven elk jaar met gemiddeld maximaal 4% kan verhogen. PostNL kan deze maximale jaarlijkse tariefstijging niet over verschillende jaren verdelen.

4.5 Volumebeperkende voorwaarden

68. Verschillende postvervoerders stellen vraagtekens bij het punt dat onderdelen van het toegangs aanbod van PostNL alleen gelden voor postvervoerders die maximaal 70% van het volume aanleveren dat door de postvervoerder zelf bij eindklanten wordt gecollecteerd.
69. EMCO geeft aan dat aanleveraantallen gemaximeerd worden en dat dit een ernstige toegangsbelemmering is terwijl voorheen alle aantallen via Sandd konden worden bezorgd. Skynet geeft aan dat bij Sandd de niet-24-uurs dienstverlening dekking betrof voor het hele land zonder beperkingen. Aangezien PostNL in zijn aanbod stelt dat het volume niet mag groeien en er bovendien een veel hoger tarief voor gerekend wordt, is dit volgens Skynet de nekslag voor de concurrenten van PostNL op het gebied van niet-24-uurs post.
70. De Vos en RM Netherlands geven aan dat de norm van 70% haar oorsprong vindt in de tijd van het marktanalysebesluit, toen Sandd en Van Straaten Post nog een alternatief vormden voor het netwerk van PostNL. Dat ligt nu natuurlijk wezenlijk anders, aangezien er nog maar één partij zal zijn waar postvervoerders het volume onder kunnen brengen dat ze zelf niet kunnen vervoeren. Daardoor stijgt het percentage restpost. Het maximum van 70% volume moet daarom ook worden afgeschaft c.q. aanzienlijk worden verhoogd.
71. Intrapost geeft aan dat met de restricties die PostNL opneemt in zijn voorstel de onderlinge samenwerking tussen postvervoerders wordt tegengegaan. Aangezien de post die postvervoerders voor elkaar bezorgen niet meegerekend mag worden in de 70%-regeling, wordt Intrapost rechtstreeks in zijn bedrijfsvoering geraakt en beperkt. Volgens Intrapost is dit gevolg geen toeval en wekt het de indruk van misbruik van de ontstane situatie na de overname. Skynet wijst erop dat de 70%-eis ziet op volume dat zelf is gecollecteerd door de postvervoerder. **[vertrouwelijk:**
]
72. Skynet geeft aan dat de volumebeperking en tariefaanpassingen die PostNL voorstelt grote gevolgen zullen hebben voor de concurrentiemogelijkheden en de ontwikkelingen bij andere postvervoerders. Hiermee slaat PostNL de mogelijkheid tot het creëren van groei dood bij concurrenten. Volgens RM Netherlands schept PostNL een concurrentiebelemmerende voorwaarde van toegang door het stellen van maximale volumes voor toegang. Met deze volume begrenzing beschermt PostNL zich tegen prijsdruk na overname.

Beoordeling ACM

73. PostNL stelt dat zijn toegangs aanbod alleen geldt voor postvervoerders waarvan de aangeboden restpost maximaal 70% bedraagt van de zelf bij eindklanten geïncollateerde post. Daarmee wil PostNL voorkomen dat naast postvervoerders ook administratieve tussenpersonen gebruik maken van het toegangs aanbod. Dit is een aanscherping van de voorwaarde in het bestaande aanbod van PostNL waarmee het postvervoerders is toegestaan om maximaal 70% van hun totale volume als restpost aan te leveren, los van de vraag of zij die post zelf collecteren.
74. De ACM merkt op dat postvervoerders in de bestaande situatie samenwerking en onderlinge postactiviteiten uitbesteden. Ten eerste werken postvervoerders samen door onderling restpost uit te wisselen voor bezorging in elkaars regionale bezorggebieden. Ten tweede zijn meerdere postvervoerders gespecialiseerd in specifieke handelingen in de postketen, zoals de sortering van post. Zij hebben daartoe moderne sorteerfaciliteiten opgezet waarmee ook de post van andere postvervoerders wordt verwerkt. Het deel van de post dat vervolgens als restpost bij PostNL wordt aangeleverd, is hierdoor al vergaand gesorteerd en tegen lagere kosten verwerkbaar. Dit levert dus toegevoegde waarde voor de postketen als geheel.
75. Deze activiteiten onderscheiden zich duidelijk van het slechts administratief verzamelen van post voor bezorging door PostNL. Postvervoerders wisselen restpost met elkaar uit – en sorteren op efficiënte wijze restpost van elkaar – zodat elke postvervoerder zoveel mogelijk post kan bezorgen in zijn eigen dekkingsgebied. Postvervoerders willen namelijk de aan PostNL aangeboden restpost minimaliseren. Dat bespaart hen de hogere tarieven van PostNL. Zo wordt maximaal gebruik gemaakt van het bezorgpotentieel van niet-PostNL bezorgnetwerken en de afhankelijkheid beperkt van toegangsregulering van PostNL.
76. De ACM is van oordeel dat het toegangs aanbod moet gelden voor alle postvervoerders die waarde toevoegen in de keten. Postvervoerders die elkaars restpost bezorgen of efficiënte sortering op zich nemen voor andere postvervoerders, kwalificeren volgens deze definitie als postvervoerder.
77. Om te voorkomen dat het toegangs aanbod van PostNL leidt tot de facto toegangsweigerings voor een significant deel van de bestaande postvervoerders – dan wel een dermate verslechtering van de toegangscondities dat deze postvervoerders niet kunnen voortbestaan – acht de ACM het noodzakelijk dat het aanbod van toepassing is op 70% van het totale postvolume (24-uurs en niet-24-uurs) dat postvervoerders *collecteren en/of sorteren*. Dit totaalvolume ziet derhalve daarmee nadrukkelijk ook op post die postvervoerders onderling uitwisselen voor bedrijfsmatige handelingen om poststukken aan te bieden, zoals sortering en bezorging. Verder wordt voor de berekening van de 70% dus uitgegaan van het totaalvolume zonder onderscheid naar het servicekader, gewichten, formaten, etc. Dit is immers niet relevant om een postvervoerder te onderscheiden van een administratieve tussenpersoon.
78. De ACM erkent dat het percentage restpost van postvervoerders aan PostNL gemiddeld stijgt indien de bezorging door Sandd wegvalt. Echter, de ACM verwacht dat bedrijven die kwalificeren als postvervoerder ook na dit effect nog aan deze norm kunnen blijven voldoen, mits de berekening van de 70% uitgaat van het totale postvolume (24-uurs en niet-24-uurs) dat postvervoerders *collecteren en/of sorteren*.

79. PostNL heeft inmiddels toegezegd dat hij de hierboven genoemde definitie van de 70%-norm honoreert als de totale volumebeperking mee daalt met de algemene marktkrimp zoals vastgesteld door ACM verwacht dat het gegeven dat PostNL zijn overgangsregelingen beperkt tot ACM in de jaarlijkse Post- en Pakkettenmonitor en voor het eerst toe te passen per 1 augustus 2020. De het volume dat postvervoerders per 1 augustus 2019 aanboden (gecorrigeerd voor seizoenspatronen) en deze beperking mee daalt met de algemene marktkrimp, bestaande postvervoerders in staat stelt om hun activiteiten voort te zetten. Omdat het volume van postvervoerders ook krimpt kunnen zij daardoor namelijk de restpost die zij momenteel door Sandd laten bezorgen, tegen dezelfde tarieven door PostNL laten bezorgen. Doordat PostNL inmiddels heeft toegezegd dat hij de overgangsregelingen zal honoreren voor zowel de bestaande contracten als andere aantoonbare tariefafspraken, verwacht de ACM dat postvervoerders bovendien minder snel beperkt worden door deze volumevoorwaarde.

4.6 Operationele aanlevervoorwaarden PostNL

80. EMCO en Intrapost geven aan dat de aanlevervoorwaarden van PostNL substantieel verschillen met die van Sandd. Bijvoorbeeld op het gebied van telbare hoeveelheden, splitsing op formaat, splitsing op materiaal en frankering worden aanlevervoorwaarden strenger. Dit is in het belang van verwerking door PostNL terwijl dit voor postvervoerders veel tijd kost en geen prijsvoordeel oplevert. Daarnaast geeft Intrapost aan dat de aanlevertijden bij Sandd voor zowel 24-uurs als niet-24-uurs post ruim anderhalf uur later liggen.
81. Volgens RM Netherlands gaan de operationele voorwaarden die PostNL stelt voorbij aan de eindconclusies van de ACM in het Marktanalysebesluit 24-uurs zakelijke partijenpost, omdat daarin onder andere werd gesteld dat de opgelegde 'telbare hoeveelheden' een onbillijke voorwaarde is. De gepresenteerde operationele voorwaarden van PostNL moeten meer zorgvuldig opgesteld worden zonder onbillijke en concurrentiebeperkende voorwaarden.
82. Volgens RM Netherlands mogen er geen door PostNL opgelegde wurggrepen in toegangscontracten voor postvervoerders zitten. Volgens RM Netherlands heeft PostNL continu bewezen ook in toegangscontracten onacceptabele wurggrepen op te leggen. Wurggrepen die PostNL hanteert zijn bijvoorbeeld '*PostNL is gerechtigd tot eenzijdige wijziging*', '*administratie van PostNL is leidend*', of '*PostNL bepaalt wie gerechtigd is*'. De rol van de ACM moet hierin leidend zijn ter voorkoming van concurrentiebeperkende en onzekerheid vergrotende voorwaarden.
83. Skynet geeft aan dat een tolerantiegrens hanteren van 1% bij de handhaving van de voorwaarden niet realistisch is. Ook niet bij machinaal tellen. Een percentage kleiner dan 5% is ook altijd door VSP nu Sandd aangegeven als realistisch en mee te werken.
84. Skynet stelt dat na een eventuele overname PostNL de huidige leveringscondities die andere postbedrijven bij Sandd genieten zowel in prijs als in voorwaarden dient te respecteren. Dit totdat er een nieuwe toegangsregulering daadwerkelijk effectief in werking is getreden.

Beoordeling ACM

85. De ACM overweegt dat PostNL voor 24-uurs post meer dan een jaar deze voorwaarden hanteert voor wholesaletoegang en dat deze in de praktijk niet hebben geleid tot verhindering van de activiteiten van postvervoerders. De ACM ziet daarin dan ook geen aanleiding om dit

aanbod als onvoldoende te beschouwen specifiek in het licht van de doelstellingen van EZK, los van de vraag of dit de concurrentiepositie van postvervoerders verslechtert. Met de PostNL voorwaarden zijn postvervoerders namelijk in ieder geval in staat gebleken om hun restpost te laten bezorgen door PostNL.

86. Voor wat betreft de andere voorwaarden die Sandd hanteert bij het verwerken van partijenpost, zoals een latere openingstijd, is het aanbod van PostNL in de praktijk gebleken functioneel te zijn. Het heeft naar verwachting wel negatieve impact op de (financiële) bedrijfsvoering en concurrentiepositie van postvervoerders om alle poststromen via PostNL te leiden, maar dit leidt niet tot een zodanige verandering dat regionale postvervoerders de markt zullen moeten verlaten.
87. De keuze van een tolerantiegrens voor afwijkende aantallen is enigszins arbitrair. In de praktijk leidt de huidige 1% grens echter niet tot het niet kunnen verwerken van de restpost van postvervoerders.
88. Ten slotte benadrukt de ACM dat haar advies en het nieuwe toegangs aanbod van PostNL geen afbreuk doen aan de rechten die de andere postvervoerders ontleen aan bestaande afspraken over toegangsvoorwaarden.

4.7 Geen non-discriminatie

89. Postvervoerders uiten bezwaar tegen het ontbreken van de non-discriminatieverplichting en PostNL individuele maatwerkafspraken dus niet non-discriminatoire hoeft aan te bieden. RM Netherlands stelt dat voorwaarden van toegang transparant en non-discriminatoire moeten zijn. De Vos geeft aan dat het ontbreken van non-discriminatie ervoor zorgt dat PostNL straks beslist wie er mag blijven bestaan en wie niet. Volgens Skynet zorgt het ontbreken van de non-discriminatieverplichting ervoor dat PostNL de markt kan sturen naar hun welgevallige partijen. Volgens SBPost betekent dit dat er mogelijk sprake gaat zijn van oneerlijke concurrentie tussen postvervoersbedrijven, omdat er per postvervoersbedrijf afwijkende afspraken gemaakt kunnen worden. SBPost vindt dat dit aanbod en eventueel andere afspraken die noodzakelijk zijn voor toegang tot het netwerk van PostNL transparant, eenduidig en non-discriminatoire moeten zijn en onder toezicht moet vallen van de ACM.

Beoordeling ACM

90. De ACM overweegt dat het ontbreken van een non-discriminatieverplichting er niet toe leidt dat postvervoerders na de overname hun restpost niet meer kunnen versturen via het netwerk van PostNL. De ACM overweegt daarom dat dit niet tegenstrijdig is met de specifieke doelstellingen van EZK.
91. De ACM merkt daarnaast op dat PostNL niettemin een eigen verantwoordelijkheid blijft houden om met zijn tarieven en voorwaarden te voldoen aan de Mededingingswet.

4.8 Looptijd aanbod

92. Verschillende postvervoerders hebben opmerkingen over de voorgestelde looptijd van het aanbod van PostNL. Skynet geeft aan dat het ingaan van de nieuwe Postwet niet betekent dat de nieuwe toegangsregulering ook vanaf die datum effectief operationeel is.
93. Volgens De Vos en RM Netherlands zou het aanbod niet moeten gelden tot aan de nieuwe Postwet, maar voor een minimale periode van drie jaar. Dat is immers ook de duur die geldt voor verplichtingen die worden opgelegd op grond van een marktanalysebesluit onder de huidige Postwet. RM Netherlands vult aan dat gelet op de procedures over marktanalysebesluiten in gereguleerde markten uit het verleden, en dat er nu sprake is van vergroting van de dominante positie van PostNL de duur minimaal vijf jaar moet zijn.
94. SBPost merkt op dat de overgangsregeling geldig is tot inwerkingtreding van de gewijzigde Postwet. Volgens SBPost zal de gewijzigde Postwet moeten voorzien in eerlijke, transparante en non-discriminatoire toegang tot het netwerk van de landelijke monopolist. Dit is nodig om op de lange termijn zekerheid te kunnen bieden aan regionale postvervoersbedrijven.

Beoordeling ACM

95. De ACM constateert dat de looptijd van het aanbod inderdaad geldt tot aan de inwerkingtreding van de gewijzigde Postwet. Met het wijzigen van de Postwet beoogt het kabinet een toekomstvast reguleringskader te creëren. De ACM acht een looptijd tot aan de inwerkingtreding van de gewijzigde Postwet daarom redelijk.
96. De ACM wijst erop dat per ingang van de nieuwe Postwet naar verwachting ook de daaraan gekoppelde Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) van kracht wordt. Dit betekent dat in principe de toegangsregulering direct van kracht wordt. Daarnaast begrijpt de ACM dat er omstandigheden kunnen zijn waardoor het nieuwe toegangsregime in de praktijk nog enige implementatietijd vergt voor PostNL en postvervoerders. De ACM adviseert daarom om het geconsulteerde toegangs aanbod van PostNL te laten vervallen bij inwerkingtreding van de nieuwe Postwet, waaronder wordt verstaan het moment dat op basis van de nieuwe Postwet een daadwerkelijk afneembaar toegangs aanbod van kracht is.

4.9 Toezicht op aanbod

97. Postvervoerders hebben aandacht gevraagd voor en zorgen geuit over de rol die ACM speelt bij de naleving van het aanbod van PostNL. De ACM acht het inderdaad van belang dat postvervoerders tot aan de inwerkingtreding van de nieuwe Postwet zekerheid genieten over de voorwaarden voor toegang tot het netwerk van PostNL. Het onderhavige toegangs aanbod geeft die zekerheid in een scenario dat Sandd overgenomen zou worden. Doordat PostNL de bestaande contracten en afspraken van Sandd overneemt in zijn overgangsregeling, zijn hier allereerst rechten aan te ontlenen. Ten tweede constateert de ACM dat het geconsulteerde aanbod relatief ver is uitgewerkt door PostNL, waardoor op voorhand de verwachting is dat hierover geen discussie ontstaat. Ten derde, zou sprake zijn van voorwaarden verbonden aan een artikel 47-vergunning, dan kan de ACM toezien op de naleving van die voorwaarden.

98. Niettemin erkent de ACM dat een vorm van snelle geschilbeslechting kan bijdragen aan het met het toegangs aanbod beoogde doel. In de praktijk kunnen geschillen ontstaan over de interpretatie van specifieke voorwaarden.
99. In de praktijk van het concentratietoezicht is het gebruikelijk dat geschillen over toegang of vergelijkbare faciliteiten tussen de gefuseerde onderneming en derden worden beslecht via arbitrage of bindend advies, waarbij in dit geval bindend advies volgens het NAI reglement het meest voor de hand ligt. De ACM adviseert PostNL te verplichten deze mogelijkheid ook toe te passen bij geschillen over de toegangsvoorwaarden.
100. Ten slotte verwacht de ACM dat eventuele maatwerkcontracten alleen gunstigere voorwaarden zullen bevatten dan het generieke aanbod dat door PostNL is voorgelegd. Indien maatwerkcontracten geen betere voorwaarden kennen of niet correct worden nageleefd door PostNL, kan de betreffend postvervoerder terugvallen op het generieke aanbod.

5. Conclusie advies ACM

101. In het licht van het door EZK in de adviesaanvraag specifiek gestelde doel en behoudens andere verplichtingen die voortvloeien uit wet- en regelgeving of uit bestaande afspraken, adviseert de ACM om voor de voorwaarden van een toegangsverplichting in een mogelijk op grond van artikel 47 Mw te verlenen vergunning aan te sluiten bij het door PostNL bijgevoegde aanbod voor 24-uurs en niet-24-uurs post.
102. Ten opzichte van dit door PostNL uitgeschreven aanbod adviseert de ACM de volgende verduidelijkingen en aanvullingen. Deze aanvullingen zijn naar oordeel van de ACM naar verwachting noodzakelijk om te voorkomen dat bestaande postvervoerders na de overname door het toegangs aanbod de markt moeten verlaten.

Algemeen

1. Begrip postvervoerder: Het toegangs aanbod moet gelden voor alle postvervoerders die vallen onder de definitie van dat begrip uit de Postwet. Hierbij sluit de ACM aan bij de definitie van het begrip 'postvervoerbedrijf' uit het voorstel tot wijziging van de Postwet. Dat houdt in dat onder postvervoerbedrijf wordt verstaan: een ieder die postvervoerdiensten aanbiedt. Een postvervoerdienst is het geheel van handelingen dat bedrijfsmatig wordt verricht teneinde poststukken aan te bieden.
2. Begrip restpost: Het toegangs aanbod geldt voor restpost van postvervoerders. De definitie van restpost uit de voorgestelde wijziging van de Postwet vormt hiervoor het uitgangspunt. Dat betekent dat onder restpost wordt verstaan: post die is bestemd voor gebieden waar de postvervoerder of partijen waarmee dit bedrijf samenwerkt geen dekking hebben.
3. Transparantie: PostNL dient de toegangsvoorwaarden transparant te maken aan alle postvervoerders die hier in potentie gebruik van willen maken gedurende de volledige looptijd van het aanbod.

Bestaande contracten en afspraken

4. Afspraken zonder formeel contract: De overgangsregelingen van PostNL dienen van toepassing te zijn op alle aantoonbare tariefafspraken die postvervoerders op 1 augustus 2019 met Sandd hebben voor de bezorging van 24-uurs en/of niet-24-uurs

post. Onder aantoonbare bestaande tariefafspraken wordt verstaan afspraken die schriftelijk of elektronisch zijn vastgelegd, waaronder in de facturering.

5. Afspraken looptijd onbepaalde termijn: Voor afspraken met een onbepaalde looptijd geldt een redelijke opzegtermijn.
6. Implementatietermijn: De ACM adviseert om het geconsulteerde toegangs aanbod van PostNL te laten vervallen bij inwerkingtreding van de nieuwe Postwet, waaronder wordt verstaan het moment dat op basis van de nieuwe Postwet een daadwerkelijk afneembaar toegangs aanbod van kracht is.

Volumebeperkende voorwaarden

7. Restpost maximaal 70% totaalvolume: Postvervoerders komen in aanmerking voor het toegangs aanbod van PostNL voor zowel 24-uurs als niet-24-uurs restpost (inclusief overgangsregelingen) indien zij maximaal 70% van hun het totale jaarlijkse postvolume (24-uurs en niet-24-uurs) dat zij *collecteren* en/of *sorteren*, als restpost aanleveren bij PostNL. Zowel dit totaalvolume en als de uiteindelijk aan PostNL geleverde restpost ziet daarmee nadrukkelijk ook op post die postvervoerders onderling uitwisselen voor bedrijfsmatige handelingen om poststukken aan te bieden, zoals sortering en bezorging. Voor de berekening van de 70% dient uitgegaan te worden van het totaalvolume zonder onderscheid naar het servicekader, gewichten, formaten, etc.
8. Beperking volume overgangsregeling: In de overgangsregelingen is het volume beperkt tot het volume dat postvervoerders per 1 augustus 2019 aanboden (gecorrigeerd voor seizoenspatronen). Deze beperking daalt mee met de algemene marktkrimp zoals vastgesteld door ACM in de jaarlijkse Post- en Pakkettenmonitor.

Toezicht op aanbod

9. De ACM adviseert PostNL te verplichten een bindend advies regeling voor te schrijven bij geschillen over toegangsvoorwaarden.

Voorstel voor voorwaarden

10. In bijlage 1 bij dit advies heeft de ACM de mogelijke voorwaarden voor toegang uitgewerkt die gesteld kunnen worden aan de verlening van een vergunning op basis van een besluit op basis van artikel 47 Mededingingswet.

Bijlage 1: Voorwaarden ten aanzien van toegang

1 Definities

1. In dit document hebben de volgende termen de volgende betekenis:

ACM: De Autoriteit Consument en Markt, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt.

EZK: De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat.

Dienstverleningsovereenkomst: De overeenkomst die zal worden gesloten tussen PostNL en Postvervoerders die toegang willen krijgen tot het postvervoernetwerk ten behoeve van de bezorging van de restpost van deze postvervoerders.

Nieuwe Postwet: Wijziging van de Postwet 2009. Deze wetswijziging wordt momenteel door het ministerie van EZK voorbereid.

PostNL: PostNL N.V.

Postvervoerder: Postvervoerbedrijf zoals gedefinieerd in artikel 2, eerste lid, onder e van de Postwet 2009.

Sandd: SBM Beheer II B.V.

Huidige Wholesale aanbod 24-uurs: Dit betreft het wholesale aanbod van PostNL voor postvervoerders dat PostNL in juli 2017 heeft aangeboden als alternatief voor de AMM-regulering, en dat sindsdien door veel postvervoerders is gecontracteerd voor de bezorging van de 24-uurs restpost door PostNL. Deze raamovereenkomst heeft een looptijd tot medio 2020.

Huidige retailaanbod niet 24-uurs: Dit betreft het openbare aanbod van PostNL voor zakelijke klanten, en waarvan de tarieven zijn opgenomen in het openbare Tarievenboekje (2019) van PostNL.

70% voorwaarde: De voorwaarde waaraan postvervoerders dienen te voldoen om gebruik te kunnen maken van het generieke wholesale aanbod van PostNL voor postvervoerders, alsmede de overgangsregeling. Deze voorwaarde bestaat eruit dat maximaal 70% van het totale postvolume dat een postvervoerder collecteert en/of sorteert mag worden aangeboden als restpost bij PostNL. Dit ter voorkoming van oneigenlijk gebruik van de toegang door administratieve stapelaars.

Overgangsregeling Sandd: De overgangsregeling Sandd omvat de regeling die PostNL dient aan te bieden aan postvervoerders ten aanzien van de 24-uurs en niet 24-uurspost. Het gaat daarbij om post die – vóór de overname van Sandd – door postvervoerders werd aangeleverd bij Sandd.

Het voorstel PostNL: Het voorstel dat PostNL heeft gedaan op 6 september 2019 en is geconsulteerd door de ACM op 9 september 2019 in het kader van de adviesaanvraag door EZK.

Restpost: Restpost betreft de poststukken van een postvervoerder die hij niet zelf of via zijn partners kan laten bezorgen. En waarvoor hij dus afhankelijk is van PostNL voor de landelijke bezorging hiervan.

Vorgenomen transactie: De verkrijging van uitsluitende zeggenschap door PostNL over Sandd.

Voorwaarden: Eventuele vergunningsvoorwaarden die EZK kan opnemen in een mogelijk artikel 47 Mw-besluit. Dit document ziet specifiek op mogelijke voorwaarden tot toegang tot het netwerk van PostNL voor de bezorging van restpost voor andere postvervoerders.

Duur van de voorwaarden: De periode waarin bovengenoemde voorwaarden van kracht zijn.

NAI: Nederlands Arbitrage Instituut.

2 Verbintenis inzake toegang

2. PostNL verplicht zich ertoe om toegang te verlenen tot haar postvervoernetwerk aan postvervoerders ten behoeve van de bezorging van de restpost van deze postvervoerders. Dit op basis van het voorstel van PostNL. Deze toegang ziet op 24-uurs en niet 24-uurs post.

2.1 Toegang voor 24-uurs-post

2.1.1 Generiek aanbod

3. Het generieke aanbod van 24-uurs toegang bestaat uit het huidige wholesale aanbod 24-uurs voor Postvervoerders dat PostNL aanbiedt op haar website voor postvervoerders (zie verwijzing). PostNL dient dit aanbod te continueren voor de duur van de voorwaarden.
4. Daarnaast dient dit wholesale aanbod te worden aangevuld met de operationele versoepelingen zoals opgenomen in bijlage 2 van dit document.
5. Het is PostNL toegestaan bij het handhaven van de voorwaarden van het generieke aanbod voor 24-uurs toegang een tolerantiegrens te hanteren van 1%. Bij het handhaven van het aanlevertijdstip dient PostNL bij incidenten 1x per maand niet te handhaven, maar dit slechts te melden. Bij overmacht (zoals een lekke band, slecht weer, etc.) zal PostNL dienen te zoeken naar een oplossing.
6. Algemene voorwaarde voor de afname van dit generieke aanbod is:
  1. afnemers zijn geregistreerd als postvervoerder bij de ACM,
  2. het aanbod wordt gebruikt voor het aanleveren van restpost, en

3. maximaal 70% van het door de postvervoerder jaarlijks gecollecteerde en/of gesorteerde totale postvolume wordt aangeboden bij PostNL.
7. PostNL dient een verklaring te vragen aan postvervoerders ten aanzien van de 70%-voorwaarde. Indien er geen concrete aanleiding is om aan de juistheid van deze verklaring te twifelen zal PostNL deze verklaring respecteren.
8. De tarieven van dit generieke 24-uurs wholesale aanbod mogen jaarlijks per 1 januari stijgen met gemiddeld maximaal 4%.

2.1.2 Overgangsregeling Sandd

9. De tariefafspraken die postvervoerders d.d. 1 augustus 2019 hadden met Sandd dienen door PostNL te worden voortgezet voor de duur van de voorwaarden.
10. In het geval tariefafspraken contractueel aflopen zullen vanaf deze datum de tarieven mogen worden verhoogd.
11. Voor afspraken tussen postvervoerders en Sandd met een onbepaalde tijd geldt een redelijke opzegtermijn.
12. Onder tariefafspraken vallen aantoonbare bestaande afspraken of praktijken indien deze schriftelijk of elektronisch zijn vastgelegd, waaronder in de facturering.
13. Deze overgangsregeling van PostNL geldt maximaal voor het bestaande verwachte volume dat een postvervoerder bij Sandd jaarlijks zou aanleveren. Deze verwachting dient te worden berekend op basis van het aangeboden volume tot 1 augustus 2019, dat wordt doorgetrokken naar een jaarvolume op basis van het seizoenspatroon uit 2018.
14. Dit jaarvolume kan vanaf 1 augustus 2020 jaarlijks worden bijgesteld met maximaal de totale krimp in de postmarkt, zoals deze door de ACM in haar post- en pakketten monitor wordt gerapporteerd over het voorafgaande jaar.
15. Deze overgangsregeling geldt alleen voor binnenlands postvervoer. Dus alleen voor post afkomstig van Nederlandse eindklanten.
16. Al het postvolume dat de maximale jaarvolumegrens overschrijdt, dient PostNL aan te bieden onder het generieke aanbod voor postvervoerders.
17. De afgesproken tarieven binnen de overgangsregeling mogen per postvervoerder jaarlijks per 1 januari stijgen met gemiddeld maximaal 4%.
18. Het maximum volume per postvervoerder is niet overdraagbaar aan andere postvervoerders.
19. Algemene voorwaarden om gebruik te maken van de overgangsregeling zijn:
  1. afnemers zijn geregistreerd als postvervoerder bij de ACM
  2. de regeling wordt gebruikt voor het aanleveren van restpost

3. maximaal 70% van hun jaarlijkse gecollecteerde en/of gesorteerde totale postvolume wordt aangeboden bij PostNL
20. PostNL dient een verklaring te vragen aan postvervoerders ten aanzien van de 70%-voorwaarde. Indien er geen concrete aanleiding is om aan de juistheid van deze verklaring te twifelen zal PostNL deze verklaring respecteren.

2.2 Toegang voor niet-24-uurs-post

2.2.1 Generiek aanbod

21. PostNL dient haar openbare retail aanbod voor niet-24 uurs diensten eveneens aan te bieden aan postvervoerders.
22. PostNL dient het aanbod voor Gemengd 48/72 uur met bezorging op aaneengesloten dagen behorend bij de tarieflijn met een minimaal orderbedrag van €17,50 eveneens aan te bieden voor poststukken van meerdere afzenders.
23. PostNL dient dit generieke aanbod voor niet-24uurs toegang niet verder jaarlijks te verhogen dan gemiddeld maximaal 4%.

2.2.2 Overgangsregeling Sandd

24. De tariefafspraken die postvervoerders d.d. 1 augustus 2019 hadden met Sandd dienen door PostNL te worden voortgezet voor de duur van de voorwaarden.
25. In het geval tariefafspraken contractueel aflopen zullen vanaf deze datum de tarieven mogen worden verhoogd. Hierbij is het PostNL toegestaan deze tarieven te verhogen tot euro 0,35 per poststuk voor het jaar 2019. In volgende jaren is het PostNL toegestaan deze euro 0,35 te indexeren.
26. Voor afspraken tussen postvervoerders en Sandd met een onbepaalde tijd geldt een redelijke opzegtermijn. Na deze redelijke termijn is het PostNL toegestaan ná verlenging van een afspraak een tarief van maximaal euro 0,35 per poststuk of, indien hoger, het met Sandd afgesproken tarief te hanteren. In volgende jaren is het PostNL toegestaan deze euro 0,35 te indexeren.
27. Onder tariefafspraken vallen aantoonbare bestaande afspraken of praktijken indien deze schriftelijk of elektronisch zijn vastgelegd, waaronder in de facturering.
28. Deze overgangsregeling van PostNL geldt maximaal voor het bestaande verwachte volume dat een postvervoerder bij Sandd jaarlijks zou aanleveren. Deze verwachting dient te worden berekend op basis van het aangeboden volume tot 1 augustus 2019, dat wordt doorgetrokken naar een jaarvolume op basis van het seizoenspatroon uit 2018.

29. Dit jaarvolume kan vanaf 1 augustus 2020 jaarlijks worden bijgesteld met maximaal de totale krimp in de postmarkt, zoals deze door de ACM in haar post- en pakketten monitor wordt gerapporteerd over het voorafgaande jaar.
30. Deze overgangsregeling geldt alleen voor binnenlands postvervoer. Dus alleen voor post afkomstig van Nederlandse eindklanten.
31. Al het postvolume dat de maximale jaarvolumegrens overschrijdt dient PostNL aan te bieden onder het generieke PostNL aanbod voor niet-24-uurs diensten.
32. De afgesproken tarieven binnen de overgangsregeling mogen per postvervoerder jaarlijks per 1 januari stijgen met gemiddeld maximaal 4%.
33. Het maximum volume per postvervoerder in deze overgangsregeling is niet overdraagbaar aan andere postvervoerders.
34. Algemene voorwaarden om gebruik te maken van de overgangsregeling zijn:
  1. afnemers zijn geregistreerd als postvervoerder bij de ACM,
  2. de regeling wordt gebruikt voor het aanleveren van restpost, en
  3. maximaal 70% van hun jaarlijkse gecollecteerde en/of gesorteerde totale postvolume wordt aangeboden bij PostNL
35. PostNL dient een verklaring te vragen aan postvervoerders ten aanzien van de 70%-voorwaarde. Indien er geen concrete aanleiding is om aan de juistheid van deze verklaring te twifelen zal PostNL deze verklaring respecteren.
36. Voor niet 24-uurs toegang tot het netwerk van PostNL is het PostNL toegestaan de volgende aanvullende voorwaarden te hanteren binnen de overgangsregeling:
  1. De Sandd codeerregel wordt vervangen door de PostNL codeerregel; PostNL dient iedere postvervoerder die dit betreft te begeleiden bij het overstappen op de PostNL codeerregel,
  2. Niet 24-uurspost post dient bij PostNL te worden voorge meld, en
  3. Gespreide bezorging over twee dagen zoals PostNL die voor niet 24-uurs netwerk geldt. Postvervoerders krijgen dus het 48/72 uurs gespreide bezorgproduct van PostNL - PostNL bezorgt deze post dus niet op alleen dinsdag en vrijdag, zoals Sandd dit wel doet.

2.3 Mogelijkheden tot maatwerk

37. PostNL is toegestaan om naast het generieke aanbod en de overgangsregeling ook specifieke maatwerk afspraken te maken met individuele postvervoerders. Dergelijke afspraken vallen niet onder de gestelde voorwaarden, maar mogen niet leiden tot een verslechtering ten opzichte van de voorwaarden.

2.4 Dienstenovereenkomst

38. Hetgeen bepaald is in de paragrafen 2.1 tot en met 3.2 van deze voorwaarden wordt vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst tussen PostNL en de postvervoerder.

3 Geschilbeslechting

39. Onderdeel van de Dienstverleningsovereenkomst is een geschilbeslechtigingsprocedure.
40. Iedere Postvervoerder die van mening is dat PostNL in strijd handelt met de Dienstverleningsovereenkomst (de Verzoekende Partij) dient eerst een schriftelijke mededeling aan PostNL te sturen waarin hij uiteenzet waarom PostNL volgens hem niet handelt conform de dienstverleningsovereenkomst (de Notificatie). PostNL zal alle redelijke stappen nemen om meningsverschillen in der minne op te lossen binnen een redelijke termijn van ten hoogste tien werkdagen na ontvangst van de Notificatie. Deze termijn kan met wederzijdse overeenstemming worden verlengd.
41. Geschillen die niet in der minne kunnen worden opgelost, zullen worden beslecht door middel van een procedure bij het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI). De Verzoekende Partij kan daarbij kiezen uit een arbitrage procedure of uit een bindendadviesprocedure overeenkomstig de reglementen van het NAI. De Verzoekende Partij zal een verzoek indienen bij het NAI met daarin een omschrijving van het geschil en een duidelijke opgave van de vordering. De Verzoekende Partij zal hiervan een afschrift doen toekomen aan PostNL. Binnen veertien werkdagen na ontvangst van dit afschrift, zal PostNL een reactie (Antwoord) indienen bij het NAI. De partijen voegen alle documenten waarop zij zich beroepen toe aan het verzoek respectievelijk het antwoord.
42. Het bindend advies of het arbitrage vonnis zal door één bindend adviseur dan wel één arbiter worden genomen, welke in onderling overleg tussen de Verzoekende Partij en PostNL zal worden benoemd. Indien de Verzoekende Partij en PostNL geen overeenstemming kunnen bereiken over de te benoemen adviseur, zullen zij de administrateur van het NAI verzoeken om een bindend adviseur te benoemen.
43. Het bindend advies dan wel het arbitrage vonnis zal uiterlijk vier weken na de aanstelling van de bindend adviseur of de arbiter genomen worden.
44. De bindend adviseur of de arbiter kan, op verzoek van een der partijen of uit eigen beweging, inzage, afschrift of uittreksel van bepaalde, door de bindend adviseur voor het geschil relevant geachte stukken bevelen van de partij die deze stukken tot haar beschikking heeft.
45. De bindend adviseur of de arbiter mag geen vertrouwelijke informatie openbaar maken.
46. De bindendadvies- of de arbitrageprocedure verloopt in het Nederlands volgens de regels van het NAI. Het bindend advies zal, naast een oordeel over het geschil, tevens een kostenveroordeling inhouden voor de verliezende partij ten behoeve van de partij die in het gelijk wordt gesteld.

4 Duur van de voorwaarden

47. De voorwaarden gelden tot en met de datum waarop een nieuw aanbod van PostNL op basis van de Nieuwe Postwet een daadwerkelijk afneembaar toegangs aanbod van kracht is.

5 Inwerkingtreding

48. Deze voorwaarden treden in werking onmiddellijk na het voltrekken van de Voorgenomen transactie.

Bijlage 2: Geconsulteerd voorstel PostNL